

Teaching Guide

Identifying Data				2023/24
Subject (*)	Policies for older people	Code	615525024	
Study programme	Mestrado Universitario en Políticas Sociais e Intervención Sociocomunitaria			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Official Master's Degree	1st four-month period	Second	Optional	6
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Pedagogía e DidácticaSocioloxía e Ciencias da Comunicación			
Coordinador	Martínez Buján, Raquel	E-mail	raquel.bujan@udc.es	
Lecturers	Martínez Buján, Raquel Teijeiro Cal, Noelia	E-mail	raquel.bujan@udc.es noelia.teijeiroc@udc.es	
Web				
General description	A materia ?Políticas de atención ás persoas maiores? propónse coa finalidade de interpretar as claves sobre as que se fundamentan os cuidados de longa duración e a súa articulación coas diferentes esferas de provisión: a familia, o mercado, o Estado e a comunidade.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	CE1 - Determinar as dimensións e categorías axeitadas para o diagnóstico e a análise científica das situacións de exclusión social.
A2	CE2 - Interpretar os feitos e as políticas sociais desde os distintos paradigmas teóricos vixentes na análise da exclusión.
A3	CE3 - Diseñar e desenvolver procesos de observación e documentación para o estudo das políticas e os sistemas de benestar social.
A4	CE4 - Recompilar e interpretar a información suficiente para chegar a diagnósticos fiables sobre os riscos de exclusión e os factores de vulnerabilidade social.
A5	CE5 - Interpretar as situacións e os procesos de marxinação social e económica de colectivos desde unha perspectiva histórica e macroestrutural.
A6	CE6 - Avaliar a capacidade e eficacia das medidas de intervención para corrixir ou previr situacións e procesos de exclusión social.
A21	CEE1 - Explicar os procesos de exclusión vinculados ás transformacións da estrutura familiar e por idades das sociedades.
A23	CEE3 - Identificar as dinámicas interxeracionais, biolóxicas e socioeconómicas que xeran situacións de exclusión.
A24	CEE4 - Identificar situacións e procesos de segregación de colectivos vulnerables asociados ao avellentamento demográfico.
A25	CEE5 - Actuar como profesional competente e cualificado/a no ámbito do deseño, a xestión e a avaliación de proxectos de investigación, políticos e sociais sobre situacións de dependencia.
A26	CEE6 - Actuar como profesional competente e cualificado/a no ámbito do deseño, a xestión e a avaliación de políticas de intervención dirixidas á conciliación familiar e ás necesidades dos maiores.
B2	CB2 - Aplicar e integrar os coñecementos a contornos e problemas emerxentes e indefinidos, na práctica investigadora e profesional.
B4	CB4 - Identificar os dilemas éticos e a responsabilidade social tras os retos formulados na práctica profesional e investigadora.
B7	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B13	CX1 - Comprender e integrar coñecementos complexos para traducilos en propostas de investigación e programas de intervención en contextos sociais problemáticos.
B14	CX2 - Realizar unha análise crítica da realidade social e do desenvolvemento profesional vinculada aos feitos sociais sobre os que se traballa.
B15	CX3 - Diseñar, aplicar e avaliar proxectos de investigación en ciencias sociais relacionados cos procesos e as situacións de exclusión social.
B18	CX6 - Valorar a adecuación das distintas ferramentas teóricas, metodolóxicas e técnicas ás preguntas e os obxectivos específicos formulados sobre a realidade social e as políticas sociais.
C1	CT1 - Adequate oral and written expression in the official languages.

C3	CT3 - Using ICT in working contexts and lifelong learning.
C5	CT5 - Understanding the importance of entrepreneurial culture and the useful means for enterprising people.
C6	CT6 -Acquiring skills for healthy lifestyles, and healthy habits and routines.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
Conceptualizar as situacións de dependencia establecendo as súas diferenzas e a súa composición desde unha perspectiva individual, familiar, comunitaria e sistémica.	AC1 AC4 AC5 AC21 AC23 AC24	BC2 BC4 BC7	CC1 CC3 CC5 CC6
Analizar os modelos de atención socio-sanitaria identificando as características do modelo integrado, as súas dimensións, funcións, debilidades e fortalezas	AC1 AC2 AC5 AC6 AC24	BC2 BC7 BC14 BC18	CC1 CC3 CC5 CC6
Elaborar indicadores que midan as necesidades sociosanitarias das persoas que requiren cuidados de longa duración	AC1 AC3 AC4 AC6 AC25 AC26	BC2 BC4 BC7 BC15	CC1 CC3 CC5 CC6
Identificar as fórmulas mercantís, familiares e comunitarias que existen na contorna para afrontar a provisión de cuidados das persoas que requiren cuidados de longa duración	AC1 AC2 AC4 AC5 AC6 AC21 AC23 AC24	BC2 BC4 BC7 BC13 BC14	CC1 CC3 CC5 CC6

Contents	
Topic	Sub-topic
Tema 1.- O reto do avellantamento en Galicia: características demográficas e dinámicas sociais	1.1.- A Evolución demográfica da poboación 1.2.- A estrutura da poboación e as súas dinámicas sociais 1.3.- Características sociodemográficas da poboación en situación de dependencia
Tema 2.- A LAPAD e o impacto das crisis sistémicas no seu despliegue e desenvolvemento	2.1.- O modelo público de cuidados de longa duración e as súas consecuencias sobre o familismo e a mercantilización. 2.2.- As repercusións das crisis sistémicas na evolución dos programas sociais de cuidados 2.3.- O papel das organizacións non gubernamentais e das redes sociais comunitarias
Tema 3.- A organización social dos cuidados en Galicia	3.1.- Un modelo de cuidados obsoleto baseado na familia como pilar básico. 3.2.- Baixo o paraugas dunhas políticas débiles, xenerizadas e que otorgan poucos dereitos. O despliegue insuficiente e diverso da Lei de Dependencia. 3.3.- Cunhas traballadoras de cuidados en condicións laborais precarias.

Tema 4.- Retos para el futuro e alternativas baseadas nainnovación social	<p>4.1.- Primeiro, as persoas.</p> <p>4.2.- Avellentar na contorna.</p> <p>4.3.- Dignificar o traballo do sector de coidados.</p> <p>4.4.- Reformas do modelo público actual.</p> <p>4.5.- Sociedades coidadoras, cidades coidadoras.</p>
---	---

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A5 A21 A23 A24 B4 B13 B14 C1 C5 C6	15	30	45
Directed discussion	A6 B15 C3	6	12	18
Workshop	A3 A4 A25 A26 B2 B7 B18	33.2	49.8	83
Personalized attention		4	0	4

(*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Consisten na explicación da parte teórica da asignatura.
Directed discussion	Debates dirixidos polo docente que fomentan a participación dos estudantes e desenvolven ás súas habilidades orais e as súas capacidades críticas sobre fenómenos sociais.
Workshop	Trátase de sesións prácticas interactivas que apoian aos estudantes para a elaboración de informes analíticos sobre temas relacionados cos contenidos da asignatura. En estas sesións realizaranse prácticas aplicadas para o deseño e avaliación de políticas públicas.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Workshop	As sesións de obradoiro, meramente interactivas, requiren o seguimento individualizado por parte do persoal docente.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A5 A21 A23 A24 B4 B13 B14 C1 C5 C6	Ensaio crítico sobre as lecturas obrigatorias do programa. Debe partir dunha pregunta inicial elixida pola persoa estudante que se formulará ao comezo da redacción e sobre a que reflexionará nas lecturas. As lecturas dispoñibles para a realización do traballo inclúense en cada un dos temas baixo a denominación de "Obrigatorio". Extensión máxima: 3.000 palabras. Nota teórica máxima: 8 puntos.	80
Workshop	A3 A4 A25 A26 B2 B7 B18	Realización de actividades prácticas na aula. Realizarase un exercicio práctico correspondente a cada tema, segundo o material explicado. Cada práctica terá un valor máximo de 0,5 puntos. Nota práctica máxima: 2 puntos.	20

Assessment comments

Recoméndase

os envíos dos traballos telemáticamente e de non ser posible, no utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores.

Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural.

Débese

ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sosenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

Sources of information

Basic	<p>Artiaga, A. (2021). Cuidados comunitarios y gobierno común en la dependencia: las viviendas colaborativas de personas mayores. <i>Revista Española de Sociología</i>, 30(2): a29.</p> <p>Camps, V. (2021). <i>Sociedades que cuidan</i>. Barcelona: Mémora Fundación.</p> <p>Cañada, E. (2021). <i>Cuidadoras. Historias de trabajadoras del hogar, del servicio de atención domiciliaria y de residencias</i>. Barcelona: Icaria.</p> <p>Carrasco, C., Boderías, C. y Torns, T. (2011). <i>El trabajo de cuidados: historia, teorías y políticas</i>. Madrid: Los Libros de la Catarata.</p> <p>CES (2020). <i>Informe sobre el sistema de promoción de la autonomía personal y atención a las personas en situación de dependencia</i>. Madrid: Consejo Económico y Social de España.</p> <p>Ciocoletto, A. (2013). <i>Espacios para la vida cotidiana</i>. Barcelona: Cornanegra.</p> <p>Comas-D'Argemir, D. (2015). <i>Los cuidados de larga duración y el cuarto pilar del sistema de bienestar</i>. <i>Revista de Antropología Social</i>, 24: 375-404.</p> <p>Comas, D. y Bofill, S. (2022). <i>Cuidar a mayores y dependientes en tiempos de la Covid-19</i>. Madrid: Tirant Lo Blanch.</p> <p>Del Pino, E. et al. (2020). <i>Informe gestión institucional y organizativa de las residencias de personas mayores y COVID-19: dificultades y aprendizajes</i>. Madrid: Instituto de Políticas y Bienes Públicos.</p> <p>Deusdad, B. et al. (2016). <i>Restructuring long-term care in Spain: the impact of the economic crisis on social policies and social work practice</i>. <i>Journal of Social Services Research</i>, 42(2): 246-262.</p> <p>Ehni, H. y Wahl, H. (2020). <i>Six propositions against ageism in the COVID-19 pandemic</i>. <i>Journal of Aging & Social Policy</i>, 32 (4-5): 515-525.</p> <p>Lebrusán, I. (2017). <i>La vivienda en la vejez. Problemas y estrategias para envejecer en sociedad</i>. Tesis doctoral, defendida en la Universidad Complutense de Madrid.</p> <p>Maíllo, G. (coord.) (2019). <i>VIII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España</i>. Madrid: Fundación Foessa.</p> <p>Marbán, V. (2019). <i>El sistema español de atención a la dependencia. Entre la regresión y las reformas</i>. Madrid: Fundación FOESSA.</p> <p>Martínez-Buján, R. y P. Moré (2021). <i>Migraciones, trabajo de cuidados y riesgos sociales: las contradicciones del bienestar en el contexto de la Covid-19</i>. <i>Migraciones</i>, 53.</p> <p>Moreno, S. (2019). "El desafío de género en los cuidados de la vejez. ¿Riesgo u oportunidad social?". <i>VIII Informe FOESSA sobre exclusión y desarrollo social en España</i>. Fundación FOESSA.</p> <p>Puga, D. (2020). "¿Transiciones pendientes en los sistemas de cuidados de larga duración?". En Huenchuan, S. (ed.), <i>Visión multidisciplinaria de los derechos humanos de las personas mayores</i>. Santiago de Chile, CEPAL, pp. 113-134.</p> <p>Subirats, J. (2016). "¿Cambio de época y personas mayores. Una concepción de ciudadanía abierta e inclusiva?". En S. Ezquerro et al. (eds.), <i>Edades en transición. Envejecer en el siglo XXI</i>. Madrid: Ariel, pp. 21-43.</p> <p>Tobío, C. et al. (2010). <i>El cuidado de las personas. Un reto para el siglo XXI</i>. Barcelona: Obra Social La Caixa.</p> <p>Vega, C., Martínez-Buján, R. y Paredes, M. (2018). <i>Cuidado, Comunidad y Común</i>. Madrid: Traficantes de Sueños.</p> <p>Vercellone, C. (2015). <i>From the crisis to the 'Welfare of the Common' as a new mode of production</i>. <i>Theory, Culture & Society</i>, 32(7), pp. 85-99.</p>
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Nas clases sosterase o principio de debate democrático, escoitando e respetando todas as opinións diversas en torno aos temas tratados, tanto de parte do profesorado como do alumnado.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.